

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 04.02.2014 г. – VI КЛАС, 14.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Работният материал на олимпиадата съдържа:

- **30** тестови задачи, от които **10** задачи с избираем отговор и **20** със свободен отговор;
- задача за създаване на писмен текст – **отговор на исторически въпрос**, който не трябва да надвишава **2** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.

Максималният брой точки е **100**.

Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **25** точки.

За задача с избираем отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на работа **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 3 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

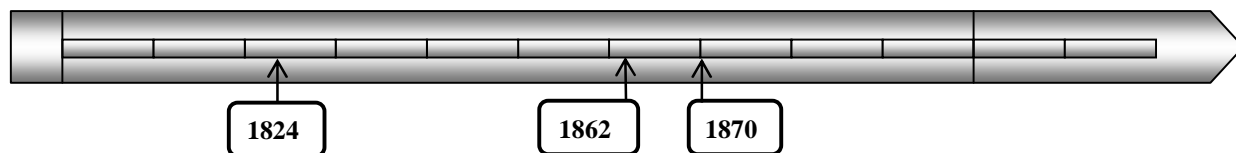
ПЪРВА ЧАСТ

А. ЗАДАЧИ С ИЗБИРАЕМ ОТГОВОР

1. За първи път през епохата на Българското възраждане се появяват:

- А) дюкяните   Б) църквите   В) читалищата   Г) манастирите

2. На кой ред са записани историческите събития, отбелязани на линията на времето?

А) начало на църковната борба; издаване на първото българско списание „Любословие“; провъзгласяване на Българската екзархия

Б) издаване на „Рибния буквар“; създаване на българската легия в Белград; издаване на ферман за Българска екзархия

В) отпечатването на първата книга на новобългарски език „Неделник“; построяване на български храм в Цариград; откриване на първата българска гимназия;

Г) издаване на първия български вестник „Български орел“; избухване на Видинското въстание; създаване на БРЦК

3. Общото между хайдут Велко и Хаджи Христо Българина е, че те са:

А) участници в борбата за независима българска църква през XIX век.

Б) дарители за построяване на взаимното училище в Габрово.

В) участници в освободителните борби на съседните балкански народи.

Г) посетили Божи гроб и са прибавили към името си „хаджи“.

4. На кого принадлежат думите:

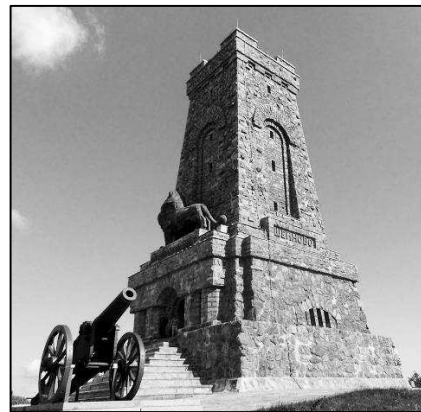
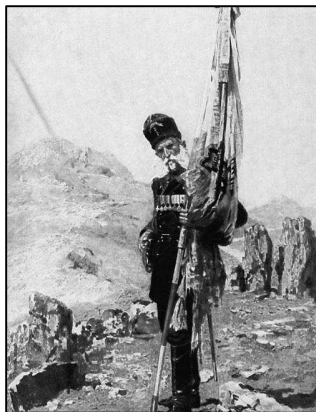
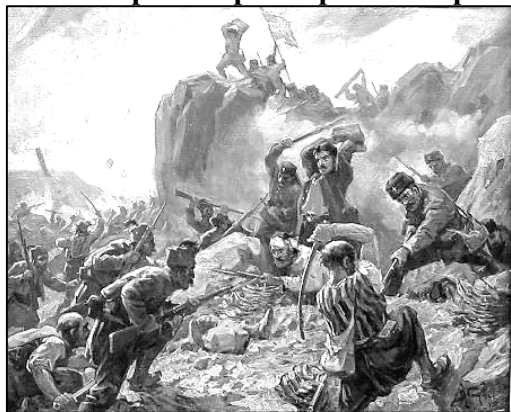
„Но ние сме хора и искаме да живеем човешки: да бъдем напълно свободни в земята ни, ...ще имаме една знаме на което ще пише: свята и чиста република.“?

- А) Георги Бенковски
- Б) Георги Раковски
- В) Христо Ботев
- Г) Васил Левски

5. Коя от изброените характеристики НЕ се отнася за взаимното училище през Възраждането?

- А) То е достъпно за момчета и момичета.
- Б) В него се изучава история, география, математика, природни науки.
- В) Учителите прилагат взаимоучителната метода.
- Г) В него се получава елементарна грамотност от богослужебните книги.

6. Кой израз свързва трите изображения?

- А) хайдушко движение
- Б) Българско опълчение
- В) Гръцка завера
- Г) Българска армия

7. За коя историческа личност се отнася описанието?

Той е роден в Търново. През Възраждането участва активно в революционната борба. Включва се в Старозагорското въстание и е апостол на Първи революционен окръг по време на Априлското въстание. С Христо Ботев издава обща стихосбирка. След Освобождението е политик, и в продължение на 7 години министър-председател на Княжество България.

- А) Стефан Стамболов
- Б) Стоян Заимов
- В) Захари Стоянов
- Г) Драган Цанков

8. Главен крепител на българския дух в Македония и Одринска Тракия в края на XIX и началото на XX век е:

- А) Вътрешната революционна организация
- Б) Българската академия на науките
- В) Българската екзархия
- Г) Добродетелната дружина

9. Кое събитие се случва на 22 септември 1908 г.?

- А) Княз Александър I Батенберг се отказва от българския престол.
- Б) Учредителното събрание приема Търновската конституция.
- В) България обявява война на Османската империя.
- Г) В Търново е обявява независимостта на България.

10. Кое историческо събитие е изобразено на този килим за стена?

- А) Съединението на Княжество България и Източна Румелия
- Б) откриването на паметника на връх Шипка
- В) изборът на Александър Батенберг за български княз
- Г) възстановяването на българската държава

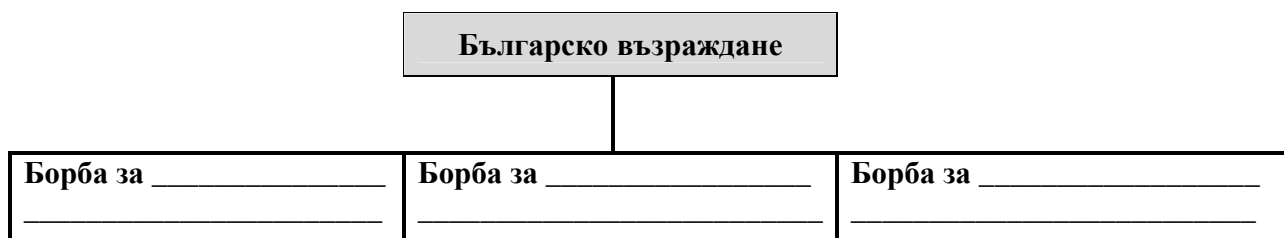

Б. ЗАДАЧИ СЪС СВОБОДЕН ОТГОВОР

11. Поставете знак „✓” пред вярното твърдение и знак „X” пред грешното.

- А) ☐ Първото българско класно училище е открито в Болград.
- Б) ☐ Априлското въстание избухва в Копливщица.
- В) ☐ Да се дискредитира една държава означава да повиши своя авторитет пред другите държави.
- Г) ☐ Протекционизмът в стопанския живот на България се прилага в най-голяма степен от правителствата на Стефан Стамболов и Константин Стоилов.
- Д) ☐ В началото на XX век в България се развива предимно леката промишленост.
- Е) ☐ През 1885 г. в София е обявено съединението на Княжество България с Източна Румелия.

12. Попълнете в схемата какви борби води българския народ през периода на Възраждането.

13. Подчертайте излишното:

- А) учител, дюкян, буквар, училище
- Б) Николай Павлович, Захари Зограф, Неофит Бозвели, Георги Данчов
- В) поезия, живопис, абаджийство, литература
- Г) Батак, Перушица, Панагюрище, Варна

14. В текста са допуснати 4 грешки. Открийте ги и ги подчертайте.

„Жителите на така наречената Източна Румелия след свалянето на тамошното досегашно правителство [...] обявиха Независимостта на Източна Румелия с Македония и единодушно ме провъзгласиха за цар на тая област. [...] аз приемам отсега нататък да бъда и се именувам княз на Северна и Западна България.“

15. Открийте в игрословицата (отляво надясно и отгоре надолу) осем понятия и ги запишете:

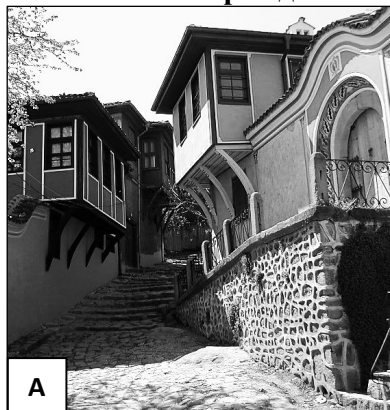
В	П	Р	О	П	А	Г	А	Н	Д	А
А	Р	П	Н	А	Ц	И	Я	Ч	П	В
Е	О	А	М	Н	Ю	В	Т	Г	Е	Т
Г	К	В	О	Й	Н	А	Б	К	Ь	О
М	Л	З	Л	Д	Щ	М	Е	Л	Ф	Н
Р	А	С	Ц	Д	З	Т	Ж	Д	С	О
А	М	Т	Ж	И	Д	Е	А	Л	П	М
Е	А	Х	Н	О	Х	Н	Н	С	К	И
Д	Ц	Я	А	Н	Ф	И	Ц	Ж	О	Я
А	И	Д	Т	Г	И	Е	И	Ъ	С	Ц
Х	Я	Ч	В	Ъ	С	Т	А	Н	И	Е
О	И	Ш	О	Щ	С	Д	Щ	М	К	З

- 1 ..... 5 .....
2 ..... 6 .....
3 ..... 7 .....
4 ..... 8 .....

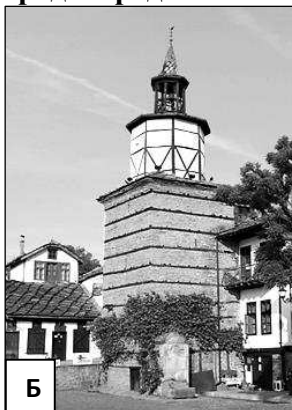
16. Довършете твърденията като подчертаете ВЕРНИЯ вариант от предложените възможности:

- А) Ширит за украса на дрехи от сплетени конци е **аба/гайтан**.
Б) През Възраждането в Пловдив е създадена фабрика от **Михалаки Гюмюшгердан/ братя Георгиеви**.
В) Българският духовник и книжовник, който описва своя живот е **Христофор Жефарович/ Софроний Врачански**.
Г) Апостол на Четвърти революционен окръг е **Панайот Волов/ Стоян Заимов**.
Д) Лидер на Консервативната партия в Княжество България е **Константин Стоилов/ Драган Цанков**.
Е) След Съединението България е нападната от **Османската империя/ Сръбското кралство**.

17. Отбележете с „X“ върху буквите тези картини, които съдържат елементи, характерни за облика на възрожденския град и градската къща:

А

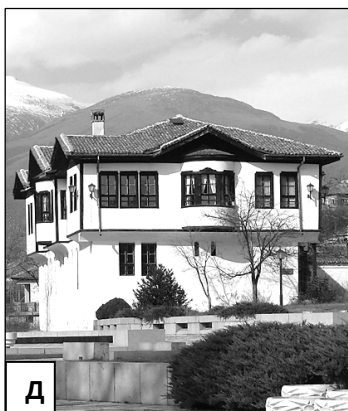
Б

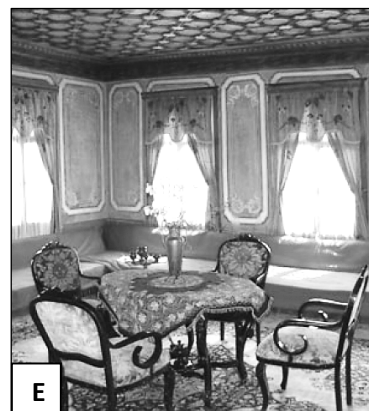
В

Г

Д

Е

18. Прочетете текста и изпълнете поставените задачи:

„[...] Но революцията трябваше да стане и жертвите трябваше да станат [...] Ние не можем със силата си да разбием Турция, но можем да спечелим симпатията на света поне чрез грозните си нещастия, чрез мъченичеството си и кървавите реки, които изтичат из тялото на България [...] Ако европейските правителства не се застъпят за нас, те не заслужават да се нарекат християнски и цивилизовани! [...] Ние изпълнихме една човешка длъжност: опитахме се да спечелим свободата си с кръв – не успяхме. [...]“

Из „Под игото“, Иван Вазов

А) Кое е събитието, наречено *революция* в откъса? _____

Б) В какво се изразява достойнството на българите? _____

В) Какво могат да спечелят българите чрез дадените жертви? _____

19. Попълнете пропуснатото в изреченията:

А) Знаменосец на четата на Панайот Хитов, която през 1867 г. преминава в българските земи, е _____.

Б) От 9 до 11 август _____ г. се водят решителни сражения при Шипка.

В) Бойното знаме на _____ е изработено и подарено от жителите на град Самара.

Г) Според Търновската конституция законите се изработват и приемат от _____

20. Свържете имената на личностите със събитията:

Личност	Буква	Събитие
<u>ПРИМЕР:</u> Александър Малинов	Ж)	Ж) Обявяване Независимостта на България
Христофор Жефарович		А) Написва „Кървавото писмо“ по време на Априлското въстание.
Найден Геров		Б) Участва в заверата, организирана в Търново през 1835 г.
Станислав Доспевски		В) Съставя през 1858 г. първия си план за освобождение на България.
Велчо Атанасов		Г) Отпечатва книгата „Стематография“, в която включва български светци, владетели и герб.
Георги Раковски		Д) Открива в Копривщица първото класно училище.
Тодор Каблешков		Е) Поставя началото на портретния жанр в развитието на българската живопис.

21. В Междусъюзническата война България воюва срещу четири държави. Запишете ги.

22. Прочетете откъса от документа. Запишете какво средство се предвижда за да се постигне освобождението на българите.

„Ние българите, които живеем в България, Тракия и Македония, се събрахме да размислим и изнамерим средство за освобождението на милото наше отечество, за да успеем да се причислим и ние в реда на свободните народи. [...] За да сполучим в тази желана цел, трябва да изберем един съседен народ, с помощта на който да получим освобождението си с взаимна полза.“

Отговор: _____

23. Заменете подчертания фрагмент със съответстващия му исторически термин.

Пример: През септември 1883 г. княз Батенберг издава указ за възстановяване на Търновската конституция и назначава правителство, в което участвали няколко политически партии.

Отговор: коалиционно правителство.

А) На 9 август 1886 г. група офицери, симпатизанти на Русия, извършват смяна на управлението на държавата с незаконни и насилствени средства.

Отговор: _____

Б) В резултат на подписването на Ньойския мирен договор, България губи много територии и се задължава да изплати 2,25 млрд златни франка, като парично обезщетение на страните-победителки за нанесени щети по време на войната.

Отговор: _____

В) Според основния закон, приет през 1879 г., българската държава е с форма на държавно управление, при която властта на монарха се ограничава от конституцията.

Отговор: _____

24. Разгледайте внимателно изображенията. Въз основа на описанията на паметниците ги разпознайте и означете със съответната буква.

А) Мавзолеят „Св. Георги Победоносец“ е посветен на падналите при Плевен руски и румънски войници. В него са погребани костите на тези войници. Проектът е дело на архитект Петко Койчев. Иконостасът и иконите са творби на видните художници Иван Мърквичка и Антон Митов.

Б) Мемориалният комплекс „Бранителите на Стара Загора 1877“ е издигнат през 1977 г. като израз на почитта към героизма на руси и българи при защитата на града на 31 юли 1877 г. Бойното кръщение на опълчението е увековечено от скулптурите на Крум Дамянов и Божидар Козарев.

В) Панорамата „Плевенска епопея 1877 г.“ е построена в чест на 100-годишнината от Освобождението. Изградена е в района, където по време на третата атака от обсадата на Плевен се водят едни от най-тежките сражения. Автори на проекта са архитектите Иво Петров и Пламена Цачева.

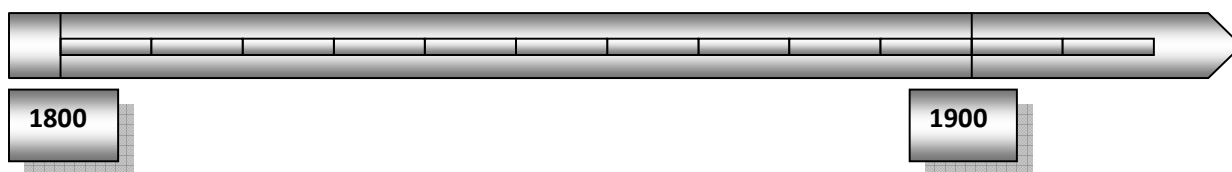
25. Подберете понятието, което отговаря на даденото определение и го запишете на съответното място:

чета; национална революция; автономия; независимост; кантора; предприемач; конституция; легия; абдикация; република; администрация; емигрант

	Определение	Понятие
А)	Всички органи на държавно управление и чиновниците, които работят в тях.	
Б)	Отказване на владетел от правата му над престола.	
В)	Човек, който влага собствени средства и усилия и извършва стопанска дейност, за да си осигури печалба.	
Г)	Осъществяване чрез оръжие на коренна промяна на съществуващото положение на дадена нация, която се бори за освобождение и право да създаде собствена държава.	
Д)	Работно помещение на търговец, адвокат и др.	
Е)	Основният закон на една държава, който определя формата на държавно управление и правата и задълженията на гражданите.	

26. Нанесете върху линията на времето годините, в които са се случили изброените събития, като имате пред вид, че всяко деление отговаря на 10 години:

- А) откриване на първата българска фабрика в Сливен
- Б) отпечатването на първата книга на новобългарски език „Неделник“
- В) превземане на кораба „Радецки“ от четата на Христо Ботев
- Г) избор на София за българска столица
- Д) разгром на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа в боевете на връх Бузлуджа
- Е) сключване на примирие и излизане на България от Първата световна война

Забележка: На линията на времето нанесете само съответната година и в скоби напишете буквата на събитието.

27. Допишете названието на организацията, която се свързва със следните имена:

- А) Любен Каравелов - Български _____
- Б) Васил Левски - Вътрешна _____
- В) Христо Георгиев - Добродетелна _____
- Г) Иван Касабов - Български _____

28. Запишете символите на българската държава според Търновската конституция:

А) _____

Б) _____

29. Разгледайте картата и изпълнете поставените задачи:

А) Попълнете пропуснатото в заглавието на картата:

„Граници на България според _____ договор (_____ г.)

Б) Срещу посочените територии запишете съответстващите им цифри:

- Западна Тракия № _____
- Вардарска Македония № _____
- Южна Добруджа № _____
- Западни покрайнини № _____

В) Запишете държавите, с които граничи България:

- на север: _____

- на югоизток: _____

30. Групирайте изброените лични и географски имена във всяка колона по три, като напишете и признака по който ги групирате: *Гаврил Кръстевич; Велчо Атанасов; Пловдив; Гоце Делчев; Захари Стоянов; Георги Мамарчев; Солун; Дамян Груев; Търново.*

ВТОРА ЧАСТ

Напишете в обем до 2 страници отговор на следния исторически въпрос:

Как българите устройват възстановената си държава (1878-1879)?

При отговора вземете под внимание следните опори:

1. Каква е съдбата на българските земи според решенията на Берлинския договор?
2. Кога и как е създадена Търновската конституция?
3. Какво предвижда Търновската конституция за държавното устройство на Княжеството?
4. Как и кога е избран първият български княз?
5. Какво е значението на извършеното за развитието на България като модерна държава?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО!

Ученик:..... Клас.....

Училище..... град/село .....

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА: .....ч. ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.

.....
Име и фамилия на квестора приел работата *подпис*

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:.....
Име и фамилия *подпис* *брой точки*

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :.....
Име и фамилия *подпис* *брой точки*

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2

--